

Ur tomhetens djup. Vad gjorde Gud innan allt blev till?

Sankt Nielsen och Madam Karrebæk
"När Gud var pojke"



Övers. Ulla Forsén
Hjulet

● Hur hade Gud det som barn? Innan skapelsen började? Hur såg det ut innan världen ens fanns?

Det var tomt, förstås. Man måste tänka bort allt det som finns i dag: dataspel och kärlek, aprikosträd, gräsmatta bakom huset, pappa, skugga, natt och dag och mark. Ingenting.

Vad gjorde Gud då? Blev det ensamt?

Författaren Claus Beck-Nielsen och bilderbokskonstnären Dorte Karrebæk, som här gömmer sig bakom pseudonymerna Sankt Nielsen och Madam Karrebæk, har åstadkommit ett egensinnigt, egendomligt oroande och starkt konstverk om en liten pojke-Gud i en oändlig tomhet. Madam Karrebæk ritlar honom med växlande antal armar och ben, en absurdistiskt grinande pojke med bakåtstruket hår. Han är för stor och för sprallig för da Vincis vitruvianske man: proportionerna för den Allsmäktige går inte att tränga in i vare sig cirkeln eller kvadraten.

Som pojke lever Gud i den totala friheten, där ingen talar om när han ska gå upp och ingen hittar honom när han vill leka kurragömma. Det finns inget att ta spjörn mot, bara en skrämmande ödslighet, "ingen att spela med/inte skuggan". Det finns ingen saknad heller, inget att vara rädd för. Ingenting.

Sankt Nielsen och Madam Karrebæk manar skickligt fram fasan som tomheten medför, bara för att ur djupet påbörja skapelsen, "då det var som allra hemskast/så blev ljus till". Och därifrån går det ju att ta avstamp. Allt kommer han på, Gud, allt ska få vara med, "mer och mer/Ske min vilja!/skrek Gud".



Danska "När Gud var pojke" av författaren Sankt Nielsen och bilderbokskonstnären Dorte Karrebæk spränger alla skapelseberättelsers ramar.

Illustration: Dorte Karrebæk

"När Gud var pojke" är en variant av den kristna skapelseberättelsen, men den är så mycket mer: den är en bild av människans skaparförmåga och av barnets allsmäktiga världsbild med sig själv i centrum. Madam Karrebæk, som även i vanliga fall är en av de bästa bilderbokskonstnärerna, överträffar sig själv i bilder som närmar sig medeltida groteskerier. Det är så lätt att bländas av hennes förunderliga konst så att man inte ser texten, men det vore synd: Sankt Nielsen skriver vidunderlig poesi, meningar nedskalade till effektivast möjliga uttryck.

Det görs många konstnärligt roliga, spännande, underfundiga och lekfulla bilderböcker om Gud för barn, som Thomas och Anna-Clara Tidholms "Kaspers alla dagar" (1994). Anna Höglunds

"Först var det natt" (2011), Ulf Starks och Anna Höglunds "Skuggbarnen" (2014) och Kim Fupz Aakesons "Gud och Adam och Eva" (2014). De är långt från den klassiska traditionen av snälla, pedagogiska kristendomsböcker för barn, som också fortfarande är livaktig.

Men "När Gud var pojke" svingar sig högre än alla andra skapelseberättelser. Den är ett konstverk som stannar kvar länge efter läsningen, och en halsbrytande spretig bild av den galna, underbara och oroliga värld som människan påverkar på så många sätt.

Även om Gud har hunnit tröttna på den och smugit sin väg, enligt Sankt Nielsen och Madam Karrebæk.

Lotta Olsson
lotta.olsson@dn.se